

de Maria del Pilar Arrando, i *La trayectoria poética de Garcilaso*, de Rafael Lapesa.² En vista dels resultats aportats en aquestes publicacions recents, el comunicant fa una exposició del problema de la influència d'Ausiàs March sobre Garcilaso de la Vega, la qual fou ja assenyalada pels més antics comentaristes del poeta castellà. Margot Arce Blanco, tot i ignorant-la, observà que la cançó quarta i alguns sonets manifestaven una inestabilitat de sentiment que no es veu en les obres de plenitud de Garcilaso i explicava aquesta peculiaritat per la influència de Petrarca. Josep-Sebastià Pons demostrà la relació entre els dos autors. Arrando i Lapesa han volgut fer una confrontació que, segons llur parer, la demostra també. El comunicant opina que encara es pot afinar més i que en el cas concret de la cançó IV de Garcilaso la zona de contacte amb Ausiàs March encara és més extensa del que han dit els seus comentaristes. Per tal de demostrar-ho fa algunes noves confrontacions i sobretot es fixa en l'allegoria de Garcilaso, d'inspiració totalment ausiàsmarquiana, semblant a la del combat d'Odi i Amor de la cançó XL del poeta valencià, a la d'Ira i Amor, que apareix més o menys desenrotllada en diverses de les seves cançons, en especial en les CXIII, CXV i CXVI.

Intervé el Sr. J. PEREÑA I MOROS (remarca la semblança de l'enamorament en ambdós poetes per explicar la relació que hi ha entre ells). — A.-M. BADIA I MARGARIT, Secretari.

7 maig 1952: Art i Arqueologia. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El Sr. JOAN AINAUD dona a conèixer *Un Crist romànic datat*. L'existència de cavitats adequades per a la guarda de relíquies en les imatges — diu — es cregué que era deguda a una reacció contra les idees iconoclastes dels albigesos. A Catalunya es coneixia, datada, la imatge del Davallament de Sant Joan de les Abadesses, de 1251. Al Museu de Barcelona es guarda un Crist procedent del bisbat d'Urgell, de grans dimensions, en el qual s'ha trobat recentment un reconditori que contenia l'acta de consagració de la imatge i les relíquies contingudes en quatre petits farcells. Aquest Crist fou repintat el segle XVI i llavors les relíquies foren descobertes, però tornades a posar a lloc. L'acta de consagració està molt malmesa; el tipus de lletra és del segle XII i com que està redactada seguint el formulari usual, hom pot refer el text que manca; la doble data, 1147, de l'Encarnació i 1185 de l'Era hispànica, es veu amb tota claredat. Aquesta acta és l'única conservada de la consagració d'una imatge. La troballa dels deu o dotze fragments de teixit que embolcallaven les relíquies és important perquè són datats i permetran, per comparació, de datar-ne d'altres; el fet de trobar-se entre ells teixits llisos que són, naturalment, els més difícils de situar cronològicament, fa més important la troballa i poden afegir-se als coneguts de sant Bernat Calvó i al tern de sant Valeri, de 1279. Cal recordar, també, que aquest Crist és la primera imatge catalana romànica datada directament, ja que les altres sols s'han pogut datar per comparació.

Intervé el PRESIDENT. — R. ALBERT I LLAURÓ, Secretari.

14 maig 1952: Llengua i Literatura. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El Sr. JOAN TRIADÚ presenta un estudi sobre *Josep Ixart*. Comença amb una evocació de la figura i de l'obra d'aquest escriptor: primer situa breument l'home en el seu temps, darrer quart del segle, en relació amb les personalitats més destacades del moment, i alhora es refereix a la Renaixença, en el que anomena període crític d'aquest moviment. El comunicant creu que l'evolució que té lloc en aquells anys acaba la Renaixença pròpiament dita i que s'estableix ja un paral·lel constant entre els nous

2. Cf. "Estudis Romànics", II (1949-50), 280-281.

corrents de la literatura i l'aparició d'una política. Després d'aquesta breu introducció, segueix una ràpida biografia, acompanyada de la lectura d'alguns textos de N'Ixart de valor autobiogràfic. Llegeix també, en fer referència a les obres, fragments de crítica de N'Ixart i uns escrits inèdits de Narcís Oller que evocuen molt de prop la mort del seu parent i amic. En la part final de l'estudi, el comunicant examina la posició de N'Ixart en relació amb el catalanisme i en relació amb l'ús del català, i llegeix articles i cartes que reflecteixen les polèmiques d'aquell temps sobre aquest tema. Es refereix també a altres aspectes de l'ideari de N'Ixart i acaba amb una relació de les seves principals obres catalanes.

Intervenen el PRESIDENT (la Societat ha volgut commemorar, amb la sessió d'avui, el centenari de la naixença de l'autor estudiat) i els Srs. P. BOHIGAS, P. LLORET (recorda la relació d'En Rusiñol amb N'Ixart), A. GALÍ i F. DURAN I CAÑAMERAS (comenta aspectes de N'Ixart i de la seva època). — A.-M. BADIA I MARGARIT, Secretari.

24 maig 1952: Història. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El PRESIDENT presenta un exemplar de la segona part de l'obra *Els diplomes carolíngis a Catalunya*, del Sr. Ramon d'Abadal i de Vinyals, editada recentment per l'Institut.

El Sr. EMILI VIGO I BÈNIA exposa les seves investigacions sobre *El Gran Comitè de Salut Pública i Catalunya*. Comença manifestant que, contra el que s'ha dit (Conard, Oliver, Ossorio), els projectes del Gran Comitè de Salut Pública respecte a Catalunya començaren a executar-se. Alludeix a la Memòria del general francès Dugoumier (1794) adreçada als catalans en el moment d'envair les tropes revolucionàries el nostre Principat. Parla també d'una adreça del Convencional rossellonès Llorenç Delcasso al Comitè revolucionari, en què s'insisteix sobre el mateix punt. Couthon, vocal del Comitè, escriu als representants dels Pirineus Orientals que li sembla millor una República catalana independent, que no pas l'anexió a la República francesa, en el qual cas caldria assegurar les fronteres naturals, i prendre, per tant, la Cerdanya espanyola i la Vall d'Aran; seria difícil, en canvi, que Catalunya pogués ésser conservada com a francesa, per tal com subsisteixen prejudicis i interessos localistes. Després de la derrota espanyola del Voló, el moment semblava arribat, però Dugoumier ajornà l'ofensiva. El comte de la Unió, generalíssim espanyol, es defensa davant Figueres, i restableix el sometent català. Mentrestant s'havia esdevingut el 9 Thermidor, i aviat començaren els sondeigs de Godoy per a la Pau de Basilea. El comunicant analitza el Pla Couthon. Cal practicar —deia aquest convencional— una política d'atracció a Catalunya, cercant precedents de la dependència francesa i valoritzant l'idioma català. Els emissaris d'abans serien reemplaçats pels apòstols de la Revolució. Milhaud i Soubrany, dos representants en missió, fan imprimir milers d'exemplars de la Constitució del Drets de l'Home i del discurs de Robespierre a la Convenció, a fi de llançar-los damunt els pobles catalans. Quant a la fe religiosa, n'asseguraven el respecte, per tal com França professa la religió de l'Ésser Suprem i el dogma de la immortalitat de l'ànima. És remarcable que les intencions d'alguns generals (Augereau) anaven més allà del que les realitats catalanes mostraven. «L'arbre de la llibertat», escrivia, «ha brotat a Barcelona». Però després d'una entrevista amb dos pagesos catalans, hom veié que havien preparat un parany on caigueren els soldats francesos.

Intervenen el SECRETARI (remarca l'eixalabrament d'Augereau i la seva manera simplista i fantasiosa de veure els catalans, la qual cosa repetirà el 1810), el Sr. F. SOLDEVILA i el PRESIDENT. — JOAN MERCADER, Secretari.

9 juny 1952: Sessió plenària. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El PRESIDENT explica que la mort de l'insigne escriptor Josep Pons i Pagès, esdevinguda el dia 15 de febrer, ha obligat a canviar el caràcter d'una de les sessions del